

Značajan dokument koji govori o povijesti škole i školskim događajima je **ŠKOLSKA SPOMENICA**.

Prva se spomenica "Obće pučke škole (učione) u Zaboku" sastoji od sljedećih cjelina pisanih krasopisom: Predgovor, Poviest zabočke škole, Školski zakon od 14. listopada 1874. i Ljetopisa škole zabočke počev od godine 1875/6.

Prvi početak školske obuke pada u vrijeme župnikovanja Stjepana Havaića (1834.-1862.) jer je on, dok se ne sagradi školska zgrada, ustupio jednu sobu u župnom dvoru. 1838. obuku započinje Mijo Gorupić, bilježnik. Pisac Spomenice citira dokumente važne za otvaranje "zabočke učione sa osposobljenim učiteljem" na latinskom ili pak prevodi s njemačkog.

"Učiona zabočka brojila se u tako zvane trivijalne škole." Imala je tri odjela u dva razreda. Navode se i predmeti, obvezni udžbenici i "uškolana mjesta" kao i njihova udaljenost od sjedišta župe. Uz imena službujućih učitelja navode se i posjetitelji zabočke učione: ban Josip Jelačić, ban Šokčević te Julio Bubanović, podžupan varaždinski.

Iznimno su zanimljivi podaci o "učiteljskoj berivi" tj. plaći koja je kod prvih učitelja najvjerojatnije bila "po 4 polića mošta i 1 vagana kuruze." Također se navodi podatak da se polaznike moralo "mamiti" u školu tako što "je proti nemarnim roditeljem upotrebljavana novčana kazan."

U siječnju 1869. prihvaćen je prijedlog Tite Babića (podžupana i kraljevskog savjetnika) da općine moraju za svoje škole nabaviti časopise: "Napredak", "Školski prijatelj", "Pučki prijatelj" i "Bosiljak" što je početak školske knjižnice.

Osobito su zanimljiva mjesta u kojima se govori o učiteljima. Evo što saznajemo o piscu ove spomenice, učitelju Paji Gregoriću: "Kao učiteljski pripravnik živio sam prve godine vrlo kukavno. Pripomoć udove majke, koja je osim mene imala obskrbljivati još petoro sitne dječice jedva je dotjecala za stanarinu." Stil pisanja mu je jezgovit i iscrpan, ali i neobično zanimljiv zahvaljujući i privatnim opaskama: "Nekoliko puta požalih ubogu dječicu, koja su se po mećavi i sniegu uz brdo penjati morala u školu,- malu drvenu kućaricu. A djeca su mi danomice u školu dolazila, i to vrlo marljivo."

Mislimo da će najrječitije ovaj kratak prikaz o Spomenici završiti citat kraljevskog školskog nadzornika Josipa Stipetića koji je 22. svibnja posjetio školu:

"Sudeć po pregledanih radnjah dječijih ova bi škola morala dobra biti.- Samo zdušno dalje raditi, pa ako i nebude inog priznanja biti će patriotična sviest umirena, da je trudnik učitelj svoju dužnost izpunio."